

تأثیر افزودن سیلیسیم بر کاهش خسارت ناشی از سمیت کادمیم در خیار (*Cucumis sativus* L.) در مرحله رویشی

سمیه خدارحمی^{۱*}، امیرحسین خوشگفتارمنش^۱ و مصطفی مبلی^۲

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱/۱۰؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۴/۸)

چکیده

سیلیسیم یکی از عناصر مفید برای رشد برخی گیاهان از جمله خیار می‌باشد. به نظر می‌رسد سیلیسیم ظرفیت آنتی‌اکسیداتیو گیاه را افزایش داده و باعث کاهش خسارت‌های ناشی از تنش‌های محیطی و سمیت فلزات می‌شود. این پژوهش با هدف بررسی برهمکنش سیلیسیم و کادمیم بر رشد، میزان ماده خشک و فعالیت آنزیم کاتالاز به عنوان یک آنزیم آنتی‌اکسیدان، روی خیار اجرا شد. این آزمایش هیدروپونیک در گلخانه مرکز کشت بدون خاک دانشگاه صنعتی اصفهان به صورت فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با سه تکرار انجام شد. تیمارها عبارت بودند از دو سطح کادمیم (صفر و ۵ میکرومولار)، دو سطح سیلیسیم (صفر و ۱ میلی‌مولار) و دو رقم خیار (رقم گلخانه‌ای نگین و رقم مزرعه‌ای سوپر دامینوس). نتایج نشان داد که کادمیم تأثیر معنی‌داری بر وزن تر و خشک اندام هوایی دو رقم خیار مورد مطالعه نداشت، ولی سبب کاهش معنی‌دار وزن تر و خشک ریشه شد. تأثیر سیلیسیم بر وزن خشک اندام هوایی بسته به رقم متفاوت بود. تغذیه سیلیسیم باعث افزایش معنی‌دار وزن خشک اندام هوایی رقم سوپر دامینوس شد، ولی بر وزن خشک اندام هوایی رقم نگین بی‌تأثیر بود. فعالیت آنزیم کاتالاز تحت تأثیر حضور سیلیسیم و کادمیم قرار گرفت به گونه‌ای که کادمیم در هر دو رقم خیار مورد مطالعه فعالیت آنزیم کاتالاز را کاهش داد. در مقابل، با افزودن سیلیسیم به محلول غذایی، فعالیت آنزیم کاتالاز در رقم نگین افزایش یافت. به نظر می‌رسد که افزودن سیلیسیم به محیط رشد خیار می‌تواند باعث بهبود ظرفیت آنتی‌اکسیدانی گیاه شود، گرچه این اثر بستگی به رقم خیار دارد.

واژه‌های کلیدی: عناصر مفید، فلزات سنگین، آنتی‌اکسیدان، کاتالاز

مقدمه

تنش‌های زیستی و غیرزیستی نقش دارد (۱۰). به نظر می‌رسد سیلیسیم ظرفیت آنتی‌اکسیدانی گیاه را افزایش داده و باعث کاهش خسارت‌های ناشی از تنش‌های محیطی و سمیت فلزات سنگین می‌شود (۱۵). واشیدا و همکاران (۲۲) گزارش دادند که سیلیسیم با افزایش استقامت مکانیکی ساقه و برگ‌ها و هم‌چنین بهبود جذب نور و افزایش ظرفیت فتوسنتزی، رشد خیار را بهبود بخشد. در مقابل، کادمیم یکی از زیان‌بارترین فلزات سمی

سیلیسیم هنوز جزو عناصر ضروری برای گیاهان شناخته نشده است، ولی برای بهبود رشد بسیاری از گونه‌های گیاهی، به ویژه گندمیان مانند برنج و نیشکر، و بعضی از درختان مفید است و این تأثیر مفید سیلیسیم بیشتر در گیاهان تحت تنش گزارش شده است (۸). سیلیسیم در افزایش فتوسنتز و استقامت اندام‌های گیاهی، کاهش تبخیر و تعرق و بهبود تحمل گیاه در برابر

۱. گروه خاک‌شناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان

۲. گروه باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان

*: مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: somaye.khodarahmi@yahoo.com

جدول ۱. ترکیب محلول غذایی هوگلند

عناصر کم مصرف	عناصر پر مصرف
2.0 μM MnSO_4	2.5 mM KNO_3
5.0 μM CuSO_4	2.5 mM $\text{Ca}(\text{NO}_3)$
0.05 μM $(\text{NH}_4)\text{Mo}_7\text{O}_{24}$	1 mM MgSO_4
100 μM FeEDTA	
2.0 μM H_3BO_3	0.1 mM KH_2PO_4
1.0 μM N_iCl_2	
2.0 μM ZnSO_4	

در مورد تأثیر کاربرد این عنصر بر تحمل خیار در برابر سمیت ناشی از کادمیم، از سوی دیگر، این پژوهش اجرا شد.

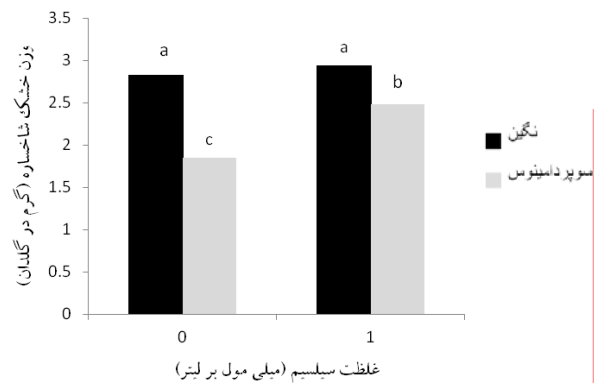
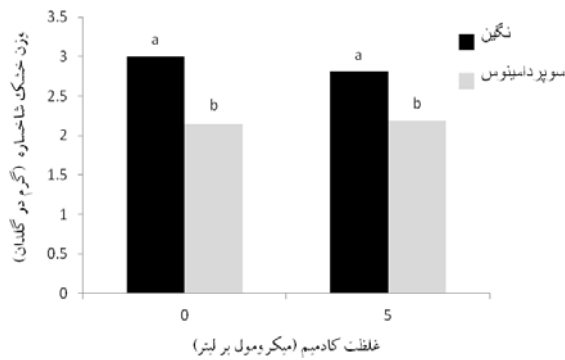
مواد و روش‌ها

این آزمایش، به صورت فاکتوریل و در قالب طرح کاملاً تصادفی با سه تکرار در گلخانه پژوهشی مرکز کشت بدون خاک دانشگاه صنعتی اصفهان اجرا شد. تیمارهای آزمایش عبارت بودند از دو رقم خیار شامل یک رقم رایج خیار گلخانه‌ای (نگین) و یک رقم خیار مزرعه‌ای (سوپردامینوس)، دو غلظت سیلیسیم (صفر و ۱ میلی‌مولار سیلیکات سدیم) و دو غلظت کادمیم (صفر و ۵ میکرومولار کلرید کادمیم). تعداد کل گلدان‌های مورد استفاده در آزمایش ۲۴ عدد بود. ترکیب محلول غذایی محیط آבקشت هوگلند کامل بود (جدول ۱).

تیمارهای سیلیسیم و کادمیم ۲ تا ۳ روز بعد از استقرار بوته‌های خیار در محیط اصلی رشد اعمال شد. حدود ۳۰ تا ۴۵ روز بعد از انتقال بوته‌ها به محلول غذایی، بوته‌ها از ۲ سانتی‌متری بالای طوقه، به وسیله تیغ برداشت شدند. سپس ریشه و شاخساره پس از چند بار شستشو با آب مقطر توزین شده و درون پاکت‌های کاغذی به آزمایشگاه منتقل شدند. نمونه‌های گیاه به مدت ۲۴ ساعت در دمای ۷۵ درجه سلسیوس درون خشک‌کن قرار داده شدند. سپس وزن خشک شاخساره و ریشه تعیین شد. نمونه‌های گیاهی خشک شده، آسیاب شدند. یک گرم از پودر خشک نمونه‌ها درون کروزه‌های سرامیکی قرار داده شد و به مدت ۲۴ ساعت در کوره در دمای

برای موجودات زنده است. غلظت کادمیم در خاک‌های غیرآلوده معمولاً ۵/۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم است. اما در برخی خاک‌ها با توجه به جنس مواد مادری تا ۳ میلی‌گرم بر کیلوگرم گزارش شده است. کادمیم به راحتی توسط گیاه جذب شده و انباشتگی آن در اندام‌های گیاه سبب اختلال در سوخت و ساز می‌شود (۱۱). بر همین اساس، افزایش ظرفیت آنتی‌اکسیداتیو گیاه می‌تواند نقش مهمی در کاهش خسارت ناشی از سمیت کادمیم داشته باشد (۵ و ۶). یکی از ساز و کارهای افزایش ظرفیت آنتی‌اکسیداتیو گیاه، استفاده از عناصر مفیدی نظیر سیلیسیم می‌باشد (۴). لیانگ و همکاران (۱۱) گزارش دادند که سیلیسیم می‌تواند تحمل ذرت در برابر سمیت کادمیم در خاک‌های اسیدی را افزایش دهد. سونگ و همکاران (۱۹) گزارش دادند که تغذیه سیلیسیم با کاهش جذب و انتقال کادمیم در گیاه، سمیت آن را کاهش داد. سیلیسیم باعث کاهش غلظت مالن‌دآلدهید و آب‌اکسیژنه و افزایش فعالیت سوپراکسیداز دیسموتاز (SOD)، کاتالاز (CAT) و آسکوربات پراکسیداز (APX) در برگ‌های گیاهان آلوده به کادمیم شده و از این طریق، خسارت اکسیداتیو ناشی از سمیت کادمیم را کاهش داد. آنزیم کاتالاز یکی از آنزیم‌های آنتی‌اکسیدان است که نقش مهمی در کاهش خسارت اکسیداتیو ناشی از تنش‌ها از جمله سمیت کادمیم دارد (۴ و ۵). برخی محققین گزارش داده‌اند که تغذیه سیلیسیم سمیت کادمیم را در گیاه برنج کاهش داده است (۱۵ و ۱۹).

با توجه به اهمیت سیلیسیم به عنوان عنصر غذایی مفید و حتی ضروری در برخی از گیاهان از یک سو و کمبود اطلاعات

شکل ۱. تأثیر سیلیسیم (الف) و کادمیم (ب) بر وزن خشک شاخساره دو رقم خیار مورد مطالعه

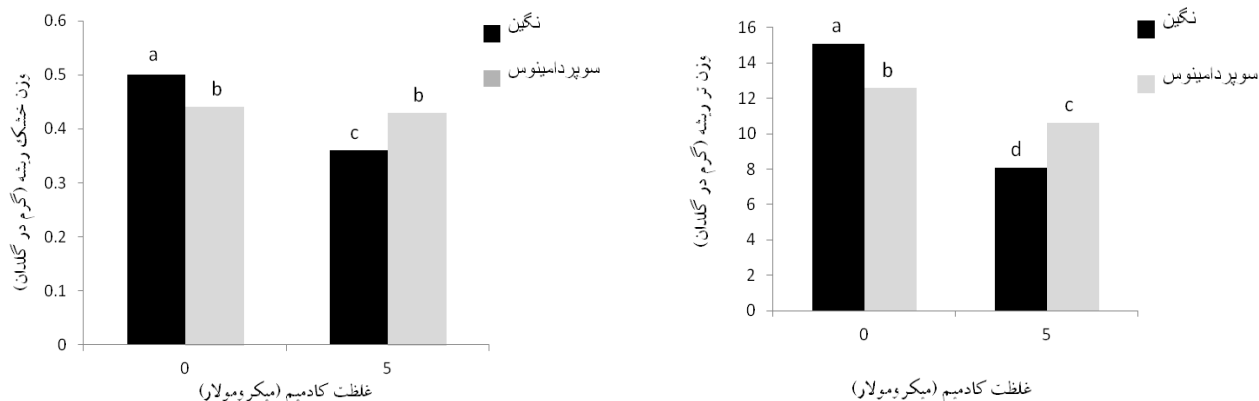
نتایج و بحث

تأثیر کاربرد سیلیسیم بر وزن خشک شاخساره، با توجه به نوع رقم، متفاوت بود. به طوری که تغذیه سیلیسیم سبب افزایش معنی‌دار (در سطح ۱٪) وزن خشک شاخساره رقم سوپر دامینوس شد. اما بر وزن خشک شاخساره رقم نگین تأثیر معنی‌داری نداشت (شکل ۱-الف). در رقم سوپر دامینوس، با افزایش سیلیسیم به محلول غذایی، وزن خشک شاخساره حدود ۲۵٪ افزایش یافت. ژو و همکاران (۲۳) نیز به نتایج مشابهی در مورد افزایش وزن خشک شاخساره دو رقم خیار با کاربرد سیلیسیم دست یافتند. اختلاف ارقام مختلف گیاهی از لحاظ پاسخ به کاربرد سیلیسیم توسط محققین دیگر نیز گزارش شده است (۲۱). یکی از دلایل این تفاوت، اختلاف گیاهان از لحاظ نیاز به سیلیسیم می‌باشد. آدینا و بیسفورد (۱) نیز نشان دادند که بهبود رشد و عملکرد گیاه در حضور سیلیسیم از طریق افزایش توانایی مکانیکی ساقه و برگ‌ها، بهبود جذب نور و افزایش ظرفیت فتوسنتزی می‌باشد. در این آزمایش، غلظت ۵ میکرومولار کادمیم در محلول غذایی تأثیری بر وزن خشک شاخساره ارقام مورد مطالعه نداشت (شکل ۱-ب).

تأثیر سیلیسیم بر وزن خشک و تر ریشه در هر دو رقم معنی‌دار نبود (شکل ۲-الف و ب). در مقابل، غلظت ۵ میکرومولار کادمیم در محلول غذایی باعث کاهش معنی‌دار (در سطح ۱٪) وزن خشک و تر ریشه رقم نگین شد. اگرچه کادمیم باعث کاهش معنی‌دار وزن تر ریشه در رقم سوپر دامینوس شد،

۵۵۰ درجه سلسیوس، خاکستر شد. ده میلی‌لیتر اسید کلریدریک ۲ مولار به نمونه‌های خاکستر شده اضافه شد و نمونه‌ها روی گرم‌کن قرار داده شد تا حجم اسید به یک سوم اولیه برسد. بعد از هضم نمونه‌های گیاهی، محلول هضم شده از کاغذ صافی واتمن (شماره ۴۲) عبور داده شد و با استفاده از آب مقطر میعان شده به حجم ۵۰ میلی‌لیتر رسانده شد. غلظت عناصر آهن و کلسیم عصاره ریشه و شاخساره به وسیله دستگاه جذب اتمی پراکین المر (مدل AA200) اندازه‌گیری شد. مراحل استخراج آنزیم کاتالاز در دمای ۰-۴ درجه سلسیوس صورت گرفت. برای اندازه‌گیری آنزیم کاتالاز از روش کک مک و مارشنر (۱۹۹۲) با کمی تغییر استفاده شد. به این منظور، ۰/۲۵ گرم گیاه تازه از هر تیمار با ۱ میلی‌لیتر بافر ۱٪ تری‌تون همگن شده، به مدت ۲۰ دقیقه در دستگاه سانتریفوژ با دور ۱۳۰۰۰ g قرار داده شد. سپس محلول صاف رویی جدا شده و در ظرف دیگری قرار داده شد. صد میکرولیتر از این محلول با ۳ میلی‌لیتر بافر فسفات حاوی آب اکسیژنه مخلوط و شدت جذب در طول موج ۲۴۰ نانومتر در این محلول توسط دستگاه طیف‌سنج (Jenway 5310) در زمان‌های صفر و ۷۰ ثانیه قرائت شد. در نهایت، فعالیت کاتالاز با استفاده از ضریب تصحیح ۳۹/۴ × ۱۰۰۰ بر حسب میکرومول آب اکسیژنه تجزیه شده در گرم وزن مرطوب در دقیقه محاسبه شد.

تجزیه آماری نتایج با استفاده از نرم‌افزار SAS (SAS V8) و رسم شکل‌ها با EXCEL انجام شد. مقایسه میانگین‌ها با استفاده از روش LSD انجام شد.

شکل ۲. تأثیر کادمیم بر وزن تر (الف) و خشک ریشه (ب) دو رقم خیار مورد مطالعه

جدول ۲. نتایج تجزیه واریانس مربوط به اثرهای اصلی و متقابل رقم، سیلیسیم و کادمیم بر آهن شاخساره، کلسیم شاخساره، آهن ریشه و کلسیم ریشه

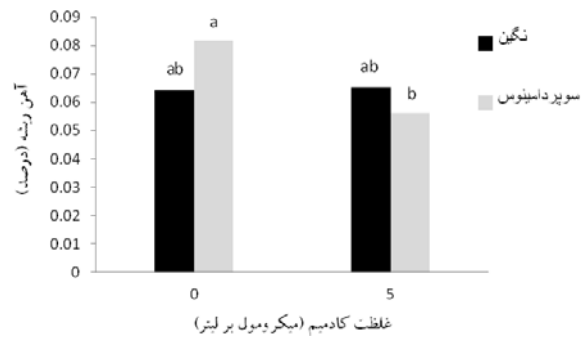
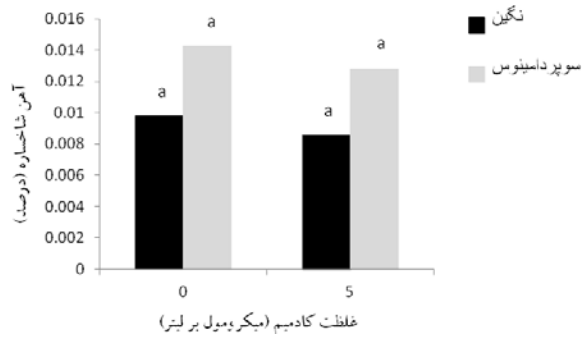
میانگین مربعات				درجه آزادی	منابع تغییرات
کلسیم ریشه	کلسیم شاخساره	آهن ریشه	آهن شاخساره		
۲۱۷۸۰۱۰/۲ ^{ns}	۱۹۰۷۹۷۵۱۵/۴ ^{**}	۱۹۹/۰ ^{ns}	۲۴۶۷۷/۳ ^{**}	۱	رقم
۳۵۷۸۶۰/۸ ^{ns}	۱۱۸۹/۱ ^{ns}	۲۳۴۸۷۶/۲ ^{**}	۷۷۸/۸ ^{ns}	۱	سیلیسیم
۲۵۶۰/۳ [*]	۱۶۰۹۳/۳ ^{ns}	۱۳۵۶۳۱ [*]	۷۱۳/۱ ^{ns}	۱	کادمیم
۴۸۹۷۹۷۳/۵ ^{ns}	۱۲۷۲۵۰۸۷/۶ ^{ns}	۵۵۱۳۲/۷ ^{ns}	۲۳۳۸/۳ ^{ns}	۱	رقم×سیلیسیم
۱۵۵۳۸۳۶۵/۸ [*]	۲۵۲۴۴۰۳/۵ ^{ns}	۱۴۰۵۲۳/۶ ^{ns}	۲۸۷۲/۹ ^{ns}	۱	رقم×کادمیم
۹۱۳۵۰۶۹/۱ ^{ns}	۴۹۹۱۵۷۷/۶ ^{ns}	۹۰۶/۴ ^{ns}	۵۷۷۱/۸ ^{ns}	۱	سیلیسیم×کادمیم
۳۰۰۶۷/۷ ^{ns}	۱۲۵۱۷۷۰۶/۵ ^{ns}	۵۰۴/۳ ^{ns}	۵۴۸۵/۸ ^{ns}	۱	رقم×سیلیسیم×کادمیم
۲۴۲۸۸۲۷/۸	۲۶۲۷۳۴۳۹/۶	۲۱۵۱۲/۴	۴۵۶۲/۳	۱۴	خطای آزمایش

** و * به ترتیب معنی‌دار در سطوح ۱٪ و ۵٪

کادمیم با Fe^{2+} ، Al^{3+} ، Cu^{2+} و Zn^{2+} دارای کانال‌های انتقال مشابه است. بنابراین اثر کادمیم بر این گروه فلزات اثر بازدارندگی رقابتی (Competitive inhibition) است و باعث کاهش جذب این عناصر می‌شود (۱۷).

با افزودن سیلیسیم و کادمیم به محلول غذایی، کاهش معنی‌دار غلظت آهن در ریشه خیار مشاهده شد (جدول ۲). نتایج آزمایش حاضر با یافته‌های اکادو و تاکاهاشی (۱۳) که روی برنج انجام شد همخوانی دارد. این پژوهشگران بیان کردند که سیلیسیم با کاهش جذب آهن و اکسایش آن در سطح ریشه

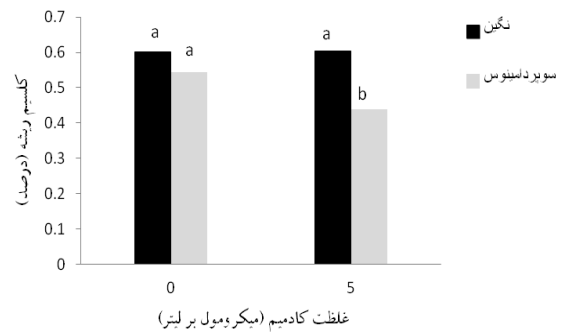
ولی اثر معنی‌داری بر وزن خشک ریشه این رقم نداشت. هم-چنین شدت کاهش وزن تر ریشه با کادمیم در رقم نگین بیشتر از رقم سوپردامینوس بود. لیانگ و همکاران (۱۱) نیز کاهش وزن خشک ریشه ذرت را با افزایش ۲۰ و ۴۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم کادمیم به خاک گزارش دادند. لیو و همکاران (۱۲) گزارش دادند که افزودن ۵ میلی‌گرم در کیلوگرم کادمیم به کشت خاکی برنج، وزن خشک شاخساره را ۷۹-۹۲ درصد کاهش داد. کاهش رشد در حضور کادمیم به دلیل بهم خوردن تعادل عناصر غذایی و کاهش تولید کربوهیدرات می‌باشد (۹).

شکل ۳. تأثیر کادمیم بر غلظت آهن ریشه (الف) و شاخساره (ب) دو رقم خیار مورد مطالعه

شاخساره نداشت (جدول ۲ و شکل ۳-ب).

تأثیر سیلیسیم بر غلظت کلسیم ریشه در هر دو رقم خیار مورد مطالعه معنی دار نبود (جدول ۲). در مقابل، همچنان که در شکل ۴ نشان داده شده، تأثیر افزودن کادمیم بر غلظت کلسیم ریشه بسته به رقم متفاوت بود. به طوری که در رقم سوپر دامینوس افزودن کادمیم سبب کاهش معنی دار غلظت کلسیم ریشه شد. اما تأثیری بر غلظت کلسیم ریشه رقم نگین نداشت. برخی از محققین گزارش داده‌اند که سیستم جذب

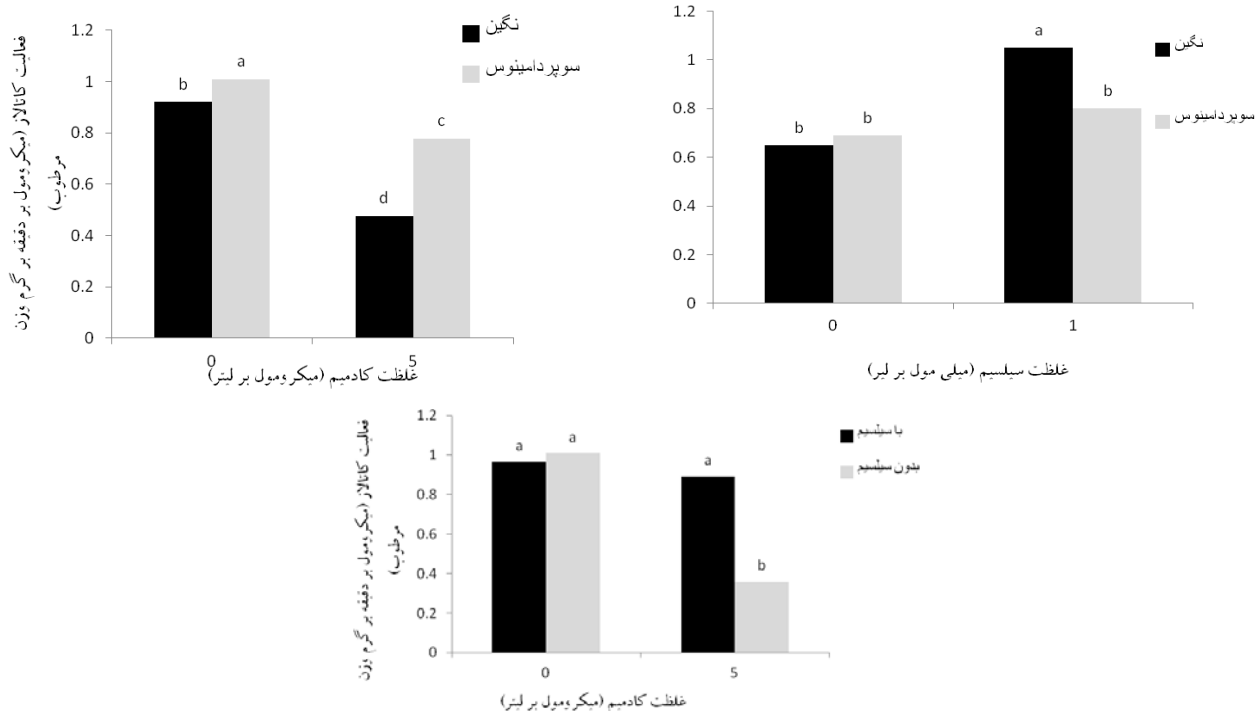

شکل ۴. تأثیر کادمیم بر غلظت کلسیم ریشه دو رقم خیار مورد مطالعه

Ca^{2+} و Cd^{2+} مشابه هم است و رقابت بین این دو یون برای جذب، بستگی به میزان شوری دارد. تأثیر یون Ca^{2+} بر جذب Cd^{2+} بسته به نوع و رقم گیاه متفاوت است (۳). جیو و همکاران (۷) افزایش غلظت کلسیم شاخساره را با افزایش کادمیم گزارش دادند. به طور کلی، غلظت کلسیم ریشه در رقم نگین بیشتر از رقم سوپر دامینوس بود. افزودن کادمیم و سیلیسیم در هر دو رقم مورد مطالعه تأثیر معنی داری بر غلظت کلسیم شاخساره ایجاد نکرد. اگرچه غلظت کلسیم شاخساره رقم سوپر دامینوس بیشتر از رقم نگین بود (جدول ۲).

تأثیر تغذیه سیلیسیم بر فعالیت آنزیم کاتالاز بسته به رقم خیار متفاوت بود. به گونه‌ای که تأثیر سیلیسیم بر فعالیت آنزیم کاتالاز در رقم نگین (در سطح ۱٪) معنی دار بود. در حالی که سیلیسیم تأثیر معنی داری بر فعالیت کاتالاز در رقم سوپر دامینوس نداشت (شکل ۵ - الف). ژو و همکاران (۲۳) بیان کردند که اثر تغذیه سیلیسیم بر فعالیت آنزیم‌های آنتی اکسیدان به گونه گیاهی و نوع تنش وارد شده به گیاه بستگی دارد. کاتالاز و گوآکول پراکسید، پراکسید هیدروژن تولید شده که یکی از

گیاه سبب کاهش غلظت آهن در بافت‌های گیاه می‌شود. برهمکنش سیلیسیم و رقم بر غلظت آهن ریشه معنی دار نبود (جدول ۲)، در حالی که تأثیر افزودن کادمیم در محلول غذایی بر غلظت آهن ریشه بسته به نوع رقم متفاوت بود. به طوری که در رقم سوپر دامینوس، افزودن کادمیم به محلول غذایی، غلظت آهن ریشه را به طور معنی داری (در سطح ۵٪) کاهش داد، اما تأثیری بر غلظت آهن ریشه در رقم نگین نداشت (شکل ۳). اسمیت و همکاران (۱۶) با ارقام مختلف سویا در محیط آبکشت، کاهش غلظت آهن شاخساره در کلیه ارقام در حضور کادمیم را گزارش کردند. سولتی و همکاران (۱۷) نیز بیان داشتند که در حضور کادمیم، آهن در ریشه گیاه صنوبر انباشته شده و کادمیم از انتقال آهن از ریشه به شاخساره جلوگیری کرد. غلظت آهن ریشه رقم سوپر دامینوس در هر دو سطح کادمیم با رقم نگین تفاوت معنی داری (در سطح ۵٪) داشت (شکل ۳). در هر دو رقم مورد مطالعه، افزودن کادمیم و سیلیسیم به محلول غذایی تأثیر معنی داری بر غلظت آهن

شکل ۵. برهمکنش سیلیسیم و رقم (الف)، کادمیم و رقم (ب) و سیلیسیم و کادمیم (ج) بر فعالیت آنزیم کاتالاز در دو رقم خیار مورد مطالعه

خیار نداشت، ولی سبب کاهش معنی‌دار وزن تر و خشک ریشه شد. در مقابل، سیلیسیم بسته به رقم، سبب افزایش وزن خشک شاخساره شد. ولی اثر معنی‌داری بر وزن خشک و تر ریشه نداشت. با توجه به این که غلظت کلسیم و آهن ریشه در حضور کادمیم در رقم سوپردامینوس کاهش یافت ولی بر رقم نگین بی‌تأثیر بود، می‌توان گفت که رقم سوپردامینوس به سمیت کادمیم حساس‌تر از رقم نگین است. فعالیت آنزیم کاتالاز تحت تأثیر حضور سیلیسیم و کادمیم قرار گرفت. به گونه‌ای که در هر دو رقم در حضور کادمیم، فعالیت آنزیم کاهش یافت. در مقابل با افزودن سیلیسیم، فعالیت آنزیم در رقم نگین گلخانه‌ای افزایش یافت. ولی سیلیسیم بر فعالیت آنزیم کاتالاز در رقم سوپردامینوس تأثیر معنی‌داری نداشت. یکی از خسارت‌های اکسیداتیو ناشی از سمیت کادمیم، کاهش فعالیت آنزیم کاتالاز بوده که موجب کاهش ظرفیت اکسیدانی و در نهایت، کاهش توان گیاه در برابر تنش‌های زیستی و غیر زیستی می‌شود. تغذیه سیلیسیم توانست اثر منفی کادمیم بر رشد ریشه

اکسیدان‌های سمی برای گیاه است را به آب و اکسیژن تبدیل می‌کند (۳). در هر دو رقم خیار، افزایش کادمیم به محلول غذایی سبب کاهش فعالیت آنزیم کاتالاز شد (شکل ۵-ب). سوماشکاریاه و همکاران (۱۸) در لوبیا و گالگو و همکاران (۶) در آفتابگردان کاهش فعالیت آنزیم کاتالاز را در حضور کادمیم گزارش کردند که با نتیجه به دست آمده در این تحقیق هم‌خوانی دارد. در غلظت ۵ میکرومولار کادمیم، نبود سیلیسیم سبب کاهش معنی‌دار فعالیت آنزیم کاتالاز شد (شکل ۵-ج). سونگ و همکاران (۱۹) نیز به نتایج مشابهی دست یافتند. به گونه‌ای که با افزایش ۵ میلی‌گرم در لیتر کادمیم به محلول غذایی گیاه براسیکا، فعالیت آنزیم کاتالاز کاهش معنی‌داری یافت. در حالی که با افزایش ۱/۵ میلی‌مولار سیلیسیم، فعالیت آنزیم کاتالاز به طور معنی‌داری افزایش یافت.

نتیجه‌گیری

کادمیم تأثیر معنی‌داری بر وزن تر و خشک شاخساره دو رقم

را کاهش داده و همچنین موجب افزایش فعالیت کاتالاز در شاخساره خیار شود. با توجه به نتایج پژوهش حاضر، اثرهای مفید سیلیسیم بر خیار به نوع رقم بستگی دارد.

منابع مورد استفاده

1. Adtina, M. H. and R. T. Beasford. 1986. The effect of silicon on cucumber plants grown in recirculating nutrient solution. *Ann. Bot.* 58: 343-351.
2. Apel, K. and H. Hirt. 2004. Reactive oxygen species: Metabolism, oxidative stress and signaling transduction. *Annu. Rev. Plant Biol.* 55: 373-399.
3. DeWolf, H., T. Backeljau and R. Blust. 2004. Sensitivity to cadmium along a salinity gradient in populations of the periwinkle, *Littorina littorea*, using time-to-death analysis. *Aquat. Toxicol.* 66: 241-253.
4. Epstein, E. 1999. Silicon. *Ann. Rev. Plant Physiol. Plant Mol. Biol.* 50: 641-644.
5. Foyer, H. C. and G. Noctor. 2005. Redox homeostasis and antioxidant signaling: A metabolic interface between stress perception and physiological responses. *Plant Cell* 17: 1866-1875.
6. Gallego, S. M., M. P. Benavides and M. L. Tomaro. 1996. Effect of heavy metal ion excess on sunflower leaves: Evidence for involvement of oxidative stress. *Plant Sci.* 121: 151-159.
7. Guo, T. R., G. P. Zhang, M. X. Zhou, F. B. Wu and J. X. Chen. 2007. Influence of aluminum and cadmium stresses on mineral nutrition and root exudates in two barley cultivars. *Pedosphere* 17: 505-512.
8. Hayward, H. E. A. 1948. A method for measuring the effects of soil salinity on seed germination with observation on several crops. *Plant Sci.* 13: 224-226.
9. Huang, C. Y., F. A. Bazzaz and L. N. Vanderhoef. 1974. The inhibition of soybean metabolism by cadmium and lead. *Plant Physiol.* 54: 122-124.
10. Liang, Y. C., Q. Chen, Q. Liu, W. H. Zhang and R. X. Ding. 2003. Exogenous silicon (Si) increases antioxidant enzyme activity and reduces lipid peroxidation in roots of salt-stressed barley (*Hordeum vulgare* L.). *J. Plant Physiol.* 160: 1157-1164.
11. Liang, Y. C., J. W. C. Wong and L. Wei. 2005. Silicon-mediated enhancement of cadmium tolerance in maize (*Zea mays* L.) grown in cadmium contaminated soil. *Chemosphere* 58: 475-483.
12. Liu, J., M. Qian, G. Cai, Q. Zhu and M. H. Wong. 2007. Variation between rice cultivars in root secretion of organic acids and the relationship with plant cadmium uptake. *Environ. Geochem. Health* 29: 189-195.
13. Okado, A. and E. Takahashi. 1962. Studies on the physiological role of silicon in crop plant. Part 6. Effect of silicon supply on the iron uptake by rice plant from ferrous sulphate solution and the oxidation power of the root. *J. Sci. Soil Manure* 33: 59-64.
14. Shalata, A. and M. Tal. 1998. The effect of salt stress on lipid peroxidation and antioxidants in the cultivated tomato and its wild salt-tolerant relative *Lycopersicon penncllii*. *Physiol. Plant.* 104: 169-174.
15. Shi, X. H., C. C. Zhang, H. Wang and F. S. Zhang. 2005. Effect of Si on the distribution of Cd in rice seedlings. *Plant Soil* 272: 53-60.
16. Smith, G. C., E. G. Brennan and B. J. Greenhalgh. 1985. Cadmium sensitivity of soybean related to efficiency in iron utilization. *Environ. Exp. Bot.* 25: 99-106.
17. Solti, Á., É. Sárvári, B. Tóth, B. Basa, L. Lévai and F. Fodor. 2008. Cd affects the translocation of some metals either Fe-like or Ca-like way in poplar. *Plant Physiol. Biochem.* 49: 494-498.
18. Somashekaraiah, V., K. Padmaja, and A. R. K. Prasad. 1992. Phytotoxicity of cadmium ions on germinating seedlings of mung bean (*Phaseolus vulgaris*): Involvement of lipid peroxides in chlorophyll degradation. *Physiol. Plant.* 85: 85-89.
19. Song, A., Z. Li, J. Zhang, G. Xeu, F. Fan and Y. C. Liang. 2009. Silicon-enhanced resistance to cadmium toxicity in *Brassica chinensis* L. is attributed to Si-suppressed cadmium uptake and transport and Si-enhanced antioxidant defense capacity. *J. Hazard. Mater.* 172: 74-83.
20. Tawaha, K. F., Q. Alali, M. Gharaibeh, M. Mohammad and T. El-Elimat. 2007. Antioxidant activity and total phenolic content of selected Jordanian plant species. *Food Chem.* 104: 1372-1378.
21. Vaculik, M., A. Lux, M. Luxova, E. Tanimoto and I. Lichtscheidl. 2009. Silicon mitigates cadmium inhibitory effects in young maize plants. *Environ. Exp. Bot.* 62: 52-58.
22. Voshida, S., S. A. Nsaverro and E. A. Ramirez. 1969. Effect of silica and nitrogen supply on some leaf characters of the rice plant. *Plant Soil* 31: 48-56.
23. Zhu, Z., G. Wie, J. Li, Q. Qian, and G. Yu. 2004. Silicon alleviates salt stress and increases antioxidant enzymes activity in leaves of salt-stressed cucumber (*Cucumis sativus* L.). *Plant Sci.* 167: 527-533.